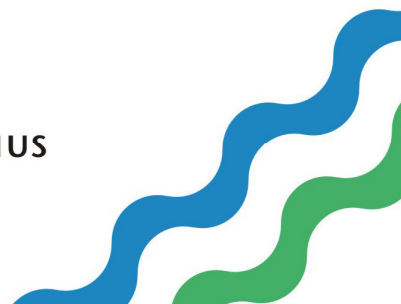

**Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Toiminta ja taloussuunnitelma
2011-2014**

RIISTAN- JA KALANTUTKIMUS

1. VUOSIEN 2010- 2013 STRATEGISET TAVOITTEET

1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTRENDIT

Valtiontalouden kiristyminen vaatii valtiohallinnon pienentämistä ja organisaatioiden toiminnan tehostamista. Hallinnon uudistaminen muuttaa sektoritutkimuksen perinteisen asiakaskunnan rakennetta ja rahoituksen luonnetta. Kapeasta sektoroituneisuudesta pyritään eroon ja tutkimukselta vaaditaan entistä kokonaisvaltaisempaa tutkimusotetta ja ratkaisuja.

Luonnonvarojen tehokkaampi hyödyntäminen mm. energiantuotannossa ja kaivostoiminnassa edellyttää yhä laajempaa ympäristövaikutusten arviointia ja kansalaiskuulemista. Vaikka luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvät asenteet muuttuvat osin yleisen taloudellisen tilanteen mukaan, pitkällä aikajänteellä kestävän käytön tavoite tuskin muuttuu. Kestävään käyttöön vaikuttavat, osin tai kokonaan ihmisen aiheuttamat, tekijät lisääntyvät ja monimutkaistavat lajien ja niiden ympäristön välisiä vuorovaikutussuhteita. Maamme eläin- ja kasvilajiston ja sen runsaussuhteiden muuttuminen, elinympäristön pirstoutuminen ja ilmastonmuutos ovat hyviä esimerkkejä tekijöistä, joilla on suoraan ja välillisesti merkittävä vaikutus eläinluonnonvarojen hyödyntämiseen.

Ympäristön ja eläinten suojelun arvot korostuvat, mikä vaikuttaa kalastus- ja metsästyskulttuuriin ja poronhoitoon. Tehostuneen suojelun ansiosta tai luontaisesti aiemmin harvinaiset tai uudet eläinlajit runsastuvat. Suhtautuminen runsastuneisiin lajeihin muuttuu joissakin tapauksissa kriittiseksi. Porojen laiduntaminen joutuu entistä enemmän kilpailuun muun maankäytön kanssa.

Kala- ja porotalouden alkutuotanto yhtäältä keskittyy, toisaalta erikoistuu ja ammattimaistuu. Yrittäjyyden ja taloudellisen osaamisen merkitys vahvistuu. Kalastajien, kalanviljelijöiden ja poromiesten vanheneminen vähentää yrittäjien määrää. Osa vesiviljelystä luopuvien yritysten lupakapasiteetista siirtyy jatkaville yrityksille, ja osa häviää. Toimilupia ja laitosten sijoittumista koskeviin ristiriitoihin haetaan ratkaisuja kansallisella vesiviljelyohjelmalla. Tuotannossa on valtasema lohikalalla, jonka kotimarkkinoihin heijastuvat sekä globaalit ylitarjontatilanteet että lähi-valtioissa toteutettavat toimet. Vaalealihaisten lajien tuotannon yleistymisen pienentää tätä toimialariskiä.

Väestön ikääntyminen ja elinkeinojen kannattavuusongelmat vähentävät kalastus- ja poroelinkeino yrittäjien määrää. Toisaalta sekä erikoistuminen että monialayrittäjyys todennäköisesti lisääntyvät. Myös kalanviljely-yritysten määrä pienenee. Ympäristölupavaatimusten kiristymiseen ja tuotannon eettisyyteen liittyviä kysymyksiä pyritään osin ratkaisemaan kansallisen vesiviljelyohjelman avulla. Luonnonvaraisten, etenkin rauhoitettujen, lajien runsastuminen ja niiden aiheuttamat vahingot eri elinkeinoille ja muulle ympäristölleen aiheuttavat jatkossa yhä enemmän keskustelua ja toimenpide- ja politiikkavaihtoehtojen vertailua niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla.

Eläinluonnonvaroihin liittyvää tiedontarvetta kasvattaa luonnonvarojen hyödyntämisen asenteiden ja politiikkojen muutokset. Kolmannen sektorin rooli sekä kansalaisten, elinkeinojen ja har-

rastajaryhmien osallistaminen luonnonvarojen hoitoa ja käyttöä koskevaan päätöksentekoon ja tiedontuotantoon lisääntyy. Merkittävä tekijä osallistamisessa on uuden tietotekniikan luomat mahdollisuudet. Vaikka kaupungistumisen arvioidaan muuttavan perinteistä luontosuhdetta, väestön eläköityminen voi lisätä kalastuksen ja metsästyksen harrastajien määrää. Suurten ikäluokkien tausta on nykyistä huomattavasti agraarimmassa yhteiskunnassa, jossa kalastus ja metsästyks olivat yleisiä, arkeen liittyviä toimintoja. Yleinen keski-ikä ja varallisuuden nousu sekä luonnossa liikkumisen suosio mahdollistavatkin harrastajamäärien kasvun tässä ryhmässä.

Vapaa-ajan lisääntyessä harrastusmahdollisuudet lisääntyvät ja osin kilpailevat keskenään. Harrastuksen kehittämiseksi toivotaan yhä enemmän tietoa ja palveluja. Harrastajat ovat myös aiempaa vaativampia toimintaympäristönsä olosuhteiden, esimerkiksi saaliskalojen laadun ja alkuperän (luonnonvarainen, viljelty) valinnassa.

Kasvava osuus laitoksen tutkimuksesta ja tukitoiminnoista koordinoidaan Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän kautta. Uusia toiminnan alueita ovat yhteiset tutkimusohjelmat, yhteinen kansainvälisen toiminnan verkosto, asiantuntijapalveluiden, ympäristötiedon ja seurantojen integrointi suuremmiksi kokonaisuuksiksi, yhteisten laboratoriotoimintojen ja tukipalvelujen kehittäminen ja osaamisen kehittäminen laitosten yhteistyönä. Tutkimuksen ohjauksessa siirrytään tilaaja-tuottaja-malliin ja ministeriöiden tulosohtaus vahvistuu.

1.2. TOIMIALAN VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Tutkimuslaitos edesauttaa MMM:n toimialan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista

- tuottamalla tietoa kala- ja riistavaroista sekä arvioimalla ja ennustamalla kala- ja riistakantojen tilaa niiden kestävän ja monipuolisen hyödyntämisen perustaksi,
- tuottamalla tietoa vapaa-ajankalastuksen ja metsästyksen yhteiskunnallisesta ja sosioekonomisesta vaikuttavuudesta,
- tuottamalla tietoa, asiantuntijapalveluita ja viljelytuotteita, joiden avulla kala- ja riistavarojen hoito on tehokasta, tarpeeseen perustuvaa ja suunnitelmallista,
- kehittämällä kala- ja porotalouden elinkeinoja tuottamalla kalatalouden tilastot sekä tietoa kalan, riistan ja poron käytöstä, jalostuksesta ja kaupasta,
- edistämällä tietotuotannolla hirven, suurpetojen ja hylkeiden aiheuttamien vahinkojen ehkäisemistä,
- edistämällä porolaidunten kestävää käyttöä mm. tuottamalla tietoa laidunten käytöstä ja tilasta,
- turvaamalla kalastojen geneettinen monimuotoisuus ja tuottoisuus,
- huolehtimalla tutkimustiedon siirrosta entistä nopeammin ja tehokkaammin päättäjien, yrittäjien sekä neuvonnan, opetuksen ja kansalaisten sekä riistakanta-arvioiden perusaineiston tuottajien käyttöön.

Kala- ja riistavarojen runsauden ja hyödyntämisen seurannassa otetaan huomioon maa- ja metsätalousministeriön strategiset tavoitteet sekä erityisesti kalaston tilan ja riistaeläinten levinneisyyden, runsauden ja vahinkomäärien aiheuttamat muutostarpeet.

1.3. TOIMINNALLISET LINJAUKSET

Visio

Tietoa kestäviin valintoihin

Toiminta-ajatus

Tärkein tehtävämme on tuottaa käyttökelpoista ja luotettavaa tietoa hyödynnettävistä eläinluonnonvaroista niiden hoitoa ja kestäväää käyttöä suunnittelevien kansainvälisten ja kansallisten päättäjien, elinkeinojen ja käytännön työtä tekevien tarpeisiin. Tutkimusotteemme on ratkaisukeskeinen, eli pyrimme löytämään asiakkaillemme näkemyksiä, ratkaisuja ja päätöksentekomalleja.

Toimintalinjat

Tutkimuslaitoksen strategisena päämääränä on kehittää tutkimusten ja seurantojen tuotantoprosesseja entistä laadukkaamman ja kustannustehokkaamman toiminnan varmistamiseksi. Vesiviljelyn kannattavuutta parannetaan, erityisesti maksullisen toiminnan osalta. Tuloksellisuuden parantamiseksi lisäämme myös verkosto- ja alihankintatyötä sekä parannamme henkilöstön projekti- ja esimiestyön valmiuksia. Alijäämiä tuottavasta toiminnasta ja tuotteista voidaan luopua tai ne voidaan ulkoistaa.

Tuottavuusohjelman toteuttaminen supistaa käytettävissä olevia resursseja jatkossa. Suunnittelu-kaudella säilytetään ydintehtävät ja varmistetaan resurssit myös uusiin tehtäviin (mm. vesipuite-direktiivi, luontodirektiivi). Samaan aikaan vähennetään perusbiologista laji- ja kantatutkimusta sekä muita ministeriön kanssa tarkemmin sovittavia tehtäviä. Varmistaaksemme ydintoimintojen jatkumisen ja kehittämisen lisäämme ulkoista tutkimus- ja kehityshankerahoitusta muun muassa panostamalla tutkimusohjelmien ja asiantuntijapalveluiden markkinointiin. Lisäksi tehostamme rahoituksenhaku- ja sopimusjuridiikan osaamista hankkimalla näitä palveluja luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymältä tai sen ulopuolelta ostopalveluna. Perustutkimuksemme resurssit keskitämme ydintehtäviä tukeviin hankkeisiin.

Kehitämme yhdessä asiakkaidemme kanssa asiantuntijapalveluita sekä vuorovaikutteisia verkkopalveluja, joilla tuemme toimialahallinnon päätöksentekoa ja alan elinkeinojen kehittämistä. Olemme mukana toimialan kansallisissa ja kansainvälisissä kehittämishankkeissa.

Keskitämme tutkimusresurssit yliopistokaupunkien sekä kokeellisen tutkimuksen toimipaikkoihin laajojen ja monitieteistä osaamista vaativien tutkimusongelmien ratkaisemiseksi. Tutkimuslaitos jatkaa verkottumista Helsingissä, Joensuussa, Jyväskylässä, Oulussa ja Turussa yliopistojen kanssa muodostaen tutkimusyhteisöjä sekä laajentaa ja tiivistää yhteistyötä kansainvälisten ja kansallisten toimijoiden, etenkin muiden sektoritutkimuslaitosten kanssa. Myös kenttätöissä lisääntyy yhteenliittymäyhteistyötä.

Tutkimuslaitoksen toiminnassa otetaan huomioon sektoritutkimuksen neuvottelukunnan määrittelemät painotukset ja teemat. Hyödynnämme ohjelmatyöskentelyä ja luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteistyötä (Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymä) näissä monitieteisissä ja useamman hallinnonalan kattavissa hankkeissa. Tutkimusta suuntaamme tutkimuslaitoksen toimialaan liittyviin tutkimusohjelmiin ja hankkeisiin, jotka sektoritutkimuksen neuvottelukunta käynnistää esiselvitysten pohjalta.

Mm. organisaatiorakenteisiin liittyvillä kehitystoimilla parannetaan ulkoista palvelukykyä. Tutkimuslaitos laajentaa suunnitelmakaudella merkittävästi osaamisen ja tuotteiden vientiä ja kansainvälistä yhteistyötä. Suoran ja alihankintaperusteisen EU-rahoituksen tavoitetasona pidetään yhden miljoonan euron tasoa. Samalla varaudutaan vaikeasti ennakoitavan ja voimakkaasti vaihtelevan EU-rahoituksen hallintaan.

Tutkimuslaitos vahvistaa biologisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen tiedon yhdistämistä tutkimuksessa siten, että ilmiöiden ymmärtäminen tutkimuslaitoksen toimialoilla monipuolistuu ja tutkimuksen kyky palvella päätöksentekoa paranee. Tärkeimpien kalojen ja riistaeläinten elinkaaret ja hyödyntäminen katetaan seurannalla ja tutkimuksella. Tutkimuslaitos vahvistaa kaikkien vaiheiden osaamista yhteistyöverkoston kanssa. Seurannat ja osa tutkimuksesta palvelevat suoraan tai välillisesti ilmastomuutostutkimusta ja muutokseen sopeutumista. Kalankasvatuselinkeinoon kilpailuedellytyksiä tuetaan kehittämällä kalan laatua ja tuottavuutta parantavia kasvatustekniikoita, jalostamalla tuottavampia viljelykantoja sekä saattamalla uusia lajeja kannattaviksi viljelylajeiksi. Kalaston monimuotoisuuden ylläpitoa sekä tutkimus- ja kehitystoimintaa tukeva viljely pysyy tutkimuslaitoksen vesiviljelyn päätehtävänä. Tutkimuksen ja viljelyn yhteistuotteita ja niiden markkinointia kehitetään.

Kehitämme mittaus- ja ohjausjärjestelmiä tukemaan strategisten tavoitteiden toteuttamista.

2. TULOSTAVOITTEET

2.1 TOIMINNALLISET TAVOITTEET

a) Toiminnallinen tehokkuus sekä sen kehitys

Suunnitelmakaudella toteutetaan valtiohallinnon ohjeiden perusteella valmisteltua vuosien 2007 – 2011 tuottavuusohjelmaa, jossa on perustehtävien osalta esitetty kuvaus vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamisen tavoitteista ja keinoista sekä edellytyksistä. Lisäksi valmistaudutaan toteuttamaan ja toteutetaan vuosien 2012 - 2015 tuottavuusohjelmaa. Tuottavuusohjelmien vuoksi tutkimuslaitos pyrkii parantamaan työn tuottavuutta tehostamalla toimintaa sekä sopeuttamalla tehtävät resursseihin.

Tutkimuslaitos jatkaa palvelukeskuksen asiakkaana. Hankintatointia tehostetaan edelleen mm. Hansel-sopimuksia ja sähköistä hankintajärjestelmää hyödyntäen.

Tutkimuslaitoksen menoista katetaan 30 % ulkopuolisella rahoituksella (maksullinen toiminta, EU-rahoitus, yhteistyörahoitus), jotka hankitaan yksityiseltä ja julkiselta sektorilta panostamalla asiakaslähtöisiin tutkimusohjelmiin ja asiantuntijapalveluiden myyntiin.

Päätoimintojen kustannukset ja henkilötyövuodet

Tutkimuslaitoksen kustannuskehitykseen vaikuttaa ensisijaisesti tuottavuusohjelman toteuttaminen. Kokonaismenojen arvioidaan alenevan suunnittelukauden loppuun mennessä noin 3 milj.

euroa. Budjettirahoitus vähenee suunnittelujaksolla n 1,7 milj. euroa, jonka lisäksi on sopeutettava vuoden 2008 tilinpäätöksen tappio 1,1 milj. euroa, joka katettiin siirtomäärärahoja purkamalla. Kokonaismenoihin vaikuttaa vuositasolla paljon myös ulkopuolisen rahoituksen määrä.

Valtion palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstökustannuksia ja tietohallinnon kehittäminen lyhyellä aikavälillä muita kustannuksia. Vuodesta 2010 alkaen eläköitymiskehitys vaikuttaa kokonaiskustannuksiin alentavasti. Tuottavuusohjelmien mukainen toimipaikkaverkoston kehittäminen vähentää henkilöstö-, vuokra- ja muita kustannuksia suunnittelukaudella. Voimavaratarvetta vähentäviä tekijöitä ovat myös verkostoitumisesta saatavat kustannushyödyt, tutkimuslaitoksen sisäisen yhteistyön kehittäminen, tietohallinnon kehittäminen, itsepalvelumahdollisuuden tarjoaminen asiakkaille tiedon hankinnassa, tuottavuuden nousu tilastoinnin, seurannan ja tutkimuksen prosessien tehostamisen seurauksena, vähän tuloksia tuottavien toimintojen karsiminen sekä omaisuuden hallinnan parantaminen.

Tutkimuslaitoksessa on toimeenpantu ministeriön tulostavoitteiden ja strategian muutosten mukaisesti voimavarojen uudelleen kohdentaminen ja sitä jatketaan. Vesiviljelyn ja tukipalvelujen (lukuun ottamatta tietohallinnon) voimavaroja on siirretty tutkimukseen. Eniten kasvaneita aloja ovat olleet asiantuntijatehtävät, maasuorpetotutkimus, elinkeinotutkimus, kansainvälistyminen, suoja- ja turvajärjestelmät sekä uusien tuotteiden ja menetelmien kehittäminen.

Tulevalla TTS-kaudella panostetaan ydintehtäviin kehittämällä tutkimusten ja seurantojen tuotantoprosesseja. Voimavaroja suunnataan asiantuntijatehtäviin, monitieteelliseen tutkimukseen, jossa yhdistyvät ekologiset ja sosioekonomiset näkökohdat sekä panostetaan sosioekonomiseen tutkimukseen. Tutkimuslaitos osallistuu laaja-alaisiin, poikkitieteellisiin tutkimusohjelmiin valtioneuvoston ja sektoritutkimuksen neuvottelukunnan määrittämässä aihepiireissä. Valtionhallinnon linjausten mukaan lisätään yhteistyötä muiden sektoritutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Erityisesti kehitetään yhteistyötä hallinnonalan muiden tutkimuslaitosten kanssa sekä tutkimuksessa että tukipalveluissa. Lisäksi lisätään ostopalvelun käyttöä ja sisäistä yhteistyötä. Varmistetaan resurssit myös uusiin tehtäviin.

Taulukko 1. Päätoimintojen tulot, menot ja htv:t. Taulukon alaosassa on eritelty eri momenttien osuudet kokonaismenoista ja htv:sta.

Päätoiminnot	M€ 2008 Tp			M€ 2009 Enn.			M€ 2010 tavoite			M€ 2011 tavoite			M€ 2012 tavoite			M€ 2013 tavoite			M€ 2014 tavoite			
	Tulot	Menot	htv	Tulot	Menot	htv	Tulot	Menot	htv	Tulot	Menot	htv	Tulot	Menot	htv	Tulot	Menot	htv	Tulot	Menot	htv	
Ministeriötao ja sen tukipalvelut																						
Tutkimus- ja kehittämistoiminta	1,86	7,97	152,15	1,4	8,54	151	1,4	8,40	149	1,4	7,75	149	1,5	7,45	144	1,5	7,35	141,00	1,5	7,35	133,00	
<i>Kalantutkimus</i>	0,96	3,77	82	0,9	3,70	81	0,9	3,65	80	0,9	3,30	80	0,9	3,10	77	0,9	3,10	75	0,9	3,10	72	
<i>Elinkeino- ja yhteiskuntatutkimus</i>	0,73	1,83	28	0,4	1,80	28	0,4	1,80	28	0,4	1,75	28	0,4	1,70	28	0,4	1,60	28	0,4	1,60	26	
<i>Riistatutkimus</i>	0,16	2,05	37	0,1	2,55	37	0,1	2,50	36	0,1	2,25	36	0,2	2,20	34	0,2	2,20	33	0,2	2,20	30	
<i>Porontutkimus</i>	0,02	0,32	5	0	0,49	5	0	0,45	5	0	0,45	5	0	0,45	5	0	0,45	5	0	0,45	5	
<i>Muu palvelutuotanto</i>	0,00	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	
Tarkastus ja valvonta																						
Muut palvelut ulkoisille asiakkaille	1,76	3,16	19	1,7	3,24	19	1,6	3,13	19	1,6	3,04	18	1,6	3,01	17	1,6	3,01	17,00	1,6	3,01	17,00	
<i>Sopimuskasvatus (=toiminto 205110)</i>	0,00	1,20	1	0	1,05	1	0	1,05	1	0	1,00	1	0	1,00	1	0	1,00	1	0	1,00	1	
<i>Vesiviljelyn maksullinen toiminta</i>	1,30	1,40	15	1,1	1,74	15	1,1	1,73	15	1,1	1,69	14	1,1	1,66	14	1,1	1,66	14	1,1	1,66	14	
<i>Muu palvelutuotanto</i>	0,46	0,56	3	0,6	0,45	3	0,5	0,35	3	0,5	0,35	3	0,5	0,35	2	0,5	0,35	2	0,5	0,35	2	
Muiden julkishyödykkeiden tuottaminen ja viranomaisluoteinen toiminta	1,48	13,67	132,85	1,29	13,20	133	1,29	12,75	133	1,3	12,15	133	1,3	11,80	133	1,3	11,70	133,00	1,3	11,70	132,00	
<i>Kala- ja riistavarojen arviointi ja tilastointi</i>	1,09	5,43	62	0,8	5,40	62	0,8	5,35	62	0,8	5,10	62	0,8	5,00	62	0,8	5,00	62	0,8	5,00	61	
<i>Kalakantojen hoito</i>	0,10	1,67	11	0,09	1,60	11	0,09	1,40	11	0,09	1,20	11	0,09	1,20	11	0,09	1,20	11	0,09	1,20	11	
<i>Vesiviljely (ei sis. maksullista)</i>	0,30	3,57	54	0,1	3,40	54	0,1	3,30	54	0,1	3,25	54	0,1	3,10	54	0,1	3,00	54	0,1	3,00	54	
<i>Tutkimuksen asiantuntijatoiminta</i>	0	3,00	6	0,3	2,80	6	0,3	2,70	6	0,3	2,60	6	0,3	2,50	6	0,3	2,50	6	0,3	2,50	6	
Yhteensä	5,1	24,80	304	4,4	24,98	303	4,3	24,28	301	4,3	22,94	300	4,4	22,26	294	4,4	22,06	291	4,4	22,06	282	

HTV:t	tot.	tot.	tot.	Enn.	Enn.	Enn.	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite	Tavoite
<i>Kokonaiskehys</i>	5,113	24,80	304	4,36	25,00	303	4,36	24,30	301	4,36	23,00	300	4,36	22,30	294	4,36	22,10	291	4,36	22,10	282
<i>josta työllisyys (32.30.51)</i>			10			10			10			10			10			10			10
<i>teno (30.01.01)</i>			2			2			2			2			2			2			2
<i>Vesivarat (30.50.20)</i>			12			12			12			12			12			12			12
<i>RKTL omat (30.40.01)</i>			280			279			277			276			270			267			258
<i>MMM:n kehys</i>			292			289			281			276			270			267			258

Suurin osa työllisyydestä ja vesivarojen käyttö ei ole nettoutettavia tuloja vaan kirjaamisoikeuksia ko. momentteihin.

Päätoimintojen menoissa ja henkilötyövuosissa sekä menojen kululajittaisessa jakaumassa on huomioitu tuottavuusohjelman muutokset.

Taulukko 2. Menojen jakautuminen kulujajeittain

Menojen jakautuminen kululajeittain, m€	2007 tp	2008 tp	2009 arvio	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio
Henkilöstömenot	13,68	13,97	14,00	13,80	13,60	13,30	13,10	12,80
Toimitilavuokrat	2,89	2,93	3,00	2,90	2,70	2,70	2,70	2,70
Palvelujen ostot	2,80	3,24	3,10	3,10	2,70	2,70	2,70	2,70
Muut toiminnan menot	5,30	4,65	4,50	4,50	4,00	3,60	3,60	3,90
Yhteensä	24,67	24,79	24,60	24,30	23,00	22,30	22,10	22,10
Palvelukeskusmaksut, sisältyy palvelujen ostoihin.			0,408	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42

Tilojen käytön tehokkuutta lisätään. Tilakustannukset henkilötyövuotta kohden nousevat suunnitellukaudella lievästi Senaatti-kiinteistöjen vuokrankorotusten ja henkilöstömäärän pienenemisen vuoksi, vaikka joitakin tutkimusasemia lakkautetaan.

Tuottavuus ja taloudellisuus

Tutkimuslaitoksen tilakustannukset ovat henkilöstökustannusten ohella merkittävä kustannuserä. Toimipaikkastrategian mukaisia tutkimusyhteisöjä vahvistetaan edelleen ja Helsingin toimipaikan osuutta vähennetään. Valtiohallinnon linjausten ja tuottavuusohjelman mukaisesti jatkamme kenttä- ja koeasema- sekä viljelylaitosverkoston kehittämistä suunnitelmakauden aikana siten, että yksiköiden kokonaismäärä vähenee ja tilakustannuksia siten säästyy. Tällöin otetaan huomioon myös luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän tarjoamat mahdollisuudet.

Taulukko 3. Tutkimuslaitoksen tuottavuutta ja taloudellisuutta kuvaavat tunnusluvut

	Työntuottavuus kpl/htv, mätilitra/htv tai poikasyksikkö/htv			Yksikkökustannukset euroa/kpl, euroa/mätilitra tai euroa/poikasyksikkö		
	toteutuma	arvio	tavoite	toteutuma	arvio	tavoite
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Kokonaistuottavuus (3. vuoden ka.)	101	101	101			
Työntuottavuus (3. vuoden ka.)	103	103	103			
Tutkimustoiminnan ja asiantuntijatehtävien kokonaiskustannukset/ tutkijahtv, 1 000 euroa	152	150	150			
Julkaisut						
- asiantuntijatarkastetut tieteelliset artikkelit/tutkijahtv, kpl	0,8	0,8	0,8			
- muut julkaisut/tutkijahtv, kpl	3,4	3,4	3,4			
Kanta-arviot kpl	0,40	0,4	0,40	270 405	270 000	270 000
Tilastot kpl	1,20	1,15	1,15	94 750	95 000	95 000
Mäti, litraa	407	407	407	345	350	350
Laitospoikaset 1000 py à 50 g /kpl	146 860	140 000	140 000	0,96	1,00	1,00
Luonnonravintopoikaset 1000 py à 5 g /kpl	1 095 819	1 100 000	1 100 000	0,11	0,12	0,12

Työn tuottavuus kehittyy maltillisesti. Tutkimus- ja asiantuntijatoiminnan sekä kanta-arvioinnin ja tilastotoimen työn tuottavuuden ennakoidaan hieman nousevan. Vesiviljelyn tuottavuus ja kokonaistaloudellisuus paranevat suunnittelujaksolla kun viljelylaitosten määrä vähenee.

Ulkoiset rahoitukset

Rahoituspohjan laajentaminen ja muutos markkinaohjautuvampaan suuntaan on tutkimuslaitoksen pitkän tähtäimen tavoite. Muutos lisää asiakaslähtöisyyden tarvetta, kasvattaa kilpailua rahoituksesta sekä edesauttaa laajentumista uusille tutkimusalueille. Toimeksiannot eivät jatkossa ole puhtaasti sektorilähtöisiä, vaan niissä on mukana asiakkaiden monipuolisemmat tarpeet.

Kilpailu ulkopuolisesta rahoituksesta tulee kiristymään myös valtion sektoritutkimusuudistuksen myötä, jossa siirrytään tilaaja-tuottajamalliin perustuvaan rahoitukseen. Menestyminen kilpailussa edellyttää kotimaisista ja kansainvälisistä tutkimuslaitoksista ja yliopistoista koostuvien tuottajakonsortioiden ja verkostojen muodostamista.

Maksullisen toiminnan kannattavuus

Tavoitteena on, että myynti on kustannukset kattavaa ja kannattavaa. Tutkimus-, tilasto- ja palvelusuoritteiden maksullisen toiminnan kannattavuus on suunnittelukaudella edellisten vuosien tasolla. Maksullisen toiminnan tulot säilyvät nykyisellä tasolla. Vesiviljelytuotteiden kannattavuutta parannetaan suunnitteluilla ja aloitetuilla toimenpiteillä sekä kehittämällä uusia tuotteita.

Maksullisen toiminnan kustannuslaskennan uudistus on aloitettu. Käyttöönottoaikataulu riippuu mm. muista valtiohallinnon taloushallinnon kehittämistoimenpiteistä.

Useimpien viljelylaitosten perustamisessa ei ole otettu huomioon kaupallisen toiminnan taloudellisia reunaehdoja. Vesiviljelytuotannon on katsottu palvelevan yhteiskuntaa kokonaisuudessaan tavalla, joka yhteisöläinsäädännön nojalla mahdollistaa maksulliseen toimintaan ohjautuvan tuen. Tähän perustuen Suomi on sisällyttänyt Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen vesiviljelytoiminnan Euroopan Unionin komissiolle annettuun ilmoitukseen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvistä palveluista, ns. SGEI-palveluista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen määräksi arvioidaan tulevina vuosina n. 3,8 milj. euroa. Tavoitteena on nostaa tuottoja jonkin verran tästä. Välittömän ja välillisen EU-rahoituksen tavoitetasona pidetään edelleen yhtä miljoonaa euroa. Kiristynyt tutkimusrahoituksen kilpailu ja erityisesti EU-rahoituksen myöntöperusteiden muutokset vaikeuttavat yhteisrahoitteista toiminnasta saatavien tulojen lisäämistä.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuustavoitteeksi TTS-kaudella asetetaan 30 %. Kustannusvastaavuus riippuu saadun rahoituksen säännöistä, kustannuksien tukikelpoisuudesta sekä vaadittavasta omasta rahoitusosuudesta.

Taulukko 4. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2007 TP	2008 TP	2009 Arvio	2010 Tavoite
<i>Tutkimus-, tilasto- ja palvelusuoritteet</i>				
<i>Maksullisen toiminnan tuotot</i>	518	673	800	800
<i>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</i>	426	580	711	735
<i>Kustannusvastaavuus (tuotot-kustannukset)</i>	92	93	89	65
<i>Kustannusvastaavuus, %</i>	122	116	113	109
<i>Vesiviljelytuotteet</i>				
<i>Maksullisen toiminnan tuotot</i>	1 261	1 302	1 075	1 075
<i>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</i>	1 747	1 444	1 450	1 450
<i>Kustannusvastaavuus (tuotot-kustannukset)</i>	-486	-142	-375	-375
<i>Kustannusvastaavuus, %</i>	72	90	74	74

Taulukko 5. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2007 TP	2008 TP	2009 Arvio	2010 Tavoite
<i>Yhteisrahoitteisen toiminnan tulot</i>				
<i>- muilta valtion virastoilta saatava rahoitus</i>	3 517	2 774	2 800	2 800
<i>- EU:lta saatava rahoitus</i>	204	421	250	250
<i>- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus</i>	472	256	450	450
<i>- yhteistoiminnan muut tuotot</i>	27	59	30	30
<i>Tulot yhteensä</i>	4 220	3 510	3 530	3 530
<i>Hankkeiden kokonaiskustannukset</i>				
<i>Kustannusvastaavuus (tulot-kustannukset)</i>	-7 287	-7 608	-8 170	-8 170
<i>Kustannusvastaavuus, %</i>	37	32	30	30

b) Tuotokset sekä niiden kehitys

Asiantuntijatehtävät lisääntyvät. Tieteellinen julkaisutoiminta pidetään saavutetulla tasolla. Vesiviljelyn tuotantomäärät supistuvat viljelytuotteiden kokonaismarkkinoiden laskun mukana.

Taulukko 6. Tutkimuslaitoksen suoritteet

Tutkimuslaitoksen suoritteet

	2007	2008	2009 arvio	2010 tavoite
	toteutuma	toteutuma		
Annetut lausunnot	102	111	107	107
Työryhmäjäsennydet	343	336	325	325
Tieteelliset julkaisut (3 vuoden ka.)	81	71	74	74
Muut julkaisut	243	296	275	275
Kanta-arvioinnit ja tilastot	18	17	18	18
Mäti, litraa	3684	4 855	4 200	4 200
Laitospoikaset, 1 000 py à 50 g /kpl	1515	1 882	1 350	1 350
Luonnonravintopoikaset 1 000 py à 5 g /kpl	1296	1 398	1 200	1 200
Emokalat ja ravut, kantoja mädin tuotannossa kpl	61	62	61	61
Maitia maitipankissa, kantoja tallennettu kpl	42	42	42	42

c) Laadunhallinta sekä sen kehitys

Ohjelma- ja projektityöskentelyä evaluointijärjestelmineen vahvistetaan edelleen. Tutkimuslaitoksen toiminnan eettisyys varmistetaan.

Vesiviljelyn toiminta varmistetaan ISO-standardien mukaan rakennetuilla laatu- ja ympäristöjärjestelmillä. Myös kanta-arvioinnin, tilastoinnin ja tutkimuksen prosessien laatuun panostetaan.

d) Henkisten voimavarojen hallinta sekä sen kehitys

Ydinosaamisen säilyminen ja uusien osaajien saaminen varmistaa laadukkaan toiminnan jatkosakin. Työhön sitoutunut ja työstään innostunut henkilöstö tuottaa parhaan tuloksen. Kehitämme henkilöstöjohtamisen taitoja ja valmiuksia sekä mahdollistamme uusien osaamisalueiden kehittämisen koulutusohjelmilla. Henkilöstötyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti (VM-Baro) ja sen perusteella toteutetaan kehittämishankkeita. Tasa-arvosuunnitelman toteuttamisella turvataan yhdenvertaiset työedellytykset sekä naisille että miehille.

Henkilötyövuosien määrä laskee tuottavuusohjelman mukaisesti. Henkilöstön vähäinen uusiutuminen tehtävien hoitamiseksi on haasteellista. Toteutettu eläkeudistus siirtää henkilöstön eläköitymisen enemmässä määrin alkamaan vasta suunnittelukauden alussa. Henkilöstövoimavarat kohdennetaan ydintehtäviin toiminnan painoalueiden perusteella. Työkyvyn ylläpitoon panostetaan säännöllisillä työkyvyn ylläpitoon tähtäävillä terveystarkastuksilla sekä tarvittaessa hoitoon ohjauksella, jota tutkimuslaitos tukee rahallisesti. Henkilöstötilinpäätöksessä olevia tunnuslukuja hyödynnetään kattavasti henkisten voimavarojen arvioinnissa.

Tutkimuslaitoksen talousarviorahoituksella rahoitetun henkilöstön määrä on viime vuosina ollut lievästi laskeva, ja suunnittelukaudella tämä kehitys jatkuu. Yhteistyörahoituksella rahoitetun henkilöstön määrä on viime vuosina pysynyt samalla tasolla, ja rahoitus ennakoii tämän kehityksen jatkuvan. Työministeriön rahoittaman työllisyystyövoiman määrää on supistettu merkittävästi viimeisen vuosikymmenen aikana ja se pysynee nykyisellä tasolla.

Henkilöstön ammatilliseen kehittämiseen ja tehtäväkiertoihin investoidaan, jotta uusien tehtävien ja menetelmien vaatima osaaminen voidaan turvata myös vähäisten rekrytointimahdollisuuksien aikana. Sekä kansalliseen että kansainväliseen yhteistyöhön panostetaan käyttäen kannustimia mm. ulkomailta työskentelyyn ja rahoittamalla asiantuntijoiden vierailuja tutkimuslaitoksessa.

Koulutustasoindeksiä sekä korkeakoulu- ja yliopistotutkinnon suorittaneiden osuutta nostetaan mm. nostamalla tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuutta rekrytoinnin kautta. Henkilöstömenojen osuus kokonaismenoista pidetään nykyisellä tasolla (n. 55 %).

Taulukko 7. Henkilöstörakenne

	2007	2008	2009 arvio	2010 tav.
	toteutuma	toteutuma		
Henkilöstörakenne (htv)				
- johtajat	7	7	7	7
- tutkijat	95	90	90	90
- vesiviljely	58	58	58	58
- muu henkilöstö	154	149	148	146
Yhteensä	314	304	303	301
Henkilöstömenojen % osuus kokonais- kustannuksista	55 %	56 %	56 %	57 %
Osaaminen				
- Koulutustasoindeksi	5,3	5,4	5,4	5,4
ja yliopistotason tukinnon suorittaneiden %-osuus henkilöstöstä	46,5	47,0	48,0	48,0
- Tutkijakoulutuksen (lisenssiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä)	18,4	18,5	18,5	18,5

Taulukko 8. Henkilötyövuosivähennysten kumulatiivinen muutos

TOT.	tot.	tot.	arvio	tavoite	tavoite	tavoite	tavoite	tavoite	tavoite	
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Yhteensä, mistä kumulatiivinen muutos										
v:een 2011 mennessä toteutettavat		7	13	14	16	21				
v:een 2015 mennessä toteutettavat							27	30	39	53
RKTL:n kehys	301	297	292	289	281	276	270	267	258	
Kokonais htv:t	321	314	304	303	301	300	294	291	282	245
oma mom.(30.40.21)	293	286	280	279	277	276	270	267	258	244
Teno (30.01.01)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
vesivarat (30.50.20)	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
työllisyys (32.30.51)	14	14	10	10	10	10	10	10	10	10
Todellinen vähenemä/ vuosi		7	6	1	2	5	6	3	9	14
Kumulatiivinen			13	14	16	21	27	30	39	53

Tutkimuslaitos on vähentänyt ministeriön kehukseen ja tuottavuusohjelmaansa sisältyvät henkilötyövuodet etupainotteisesti. Henkilötyövuodet vähenevät jatkossa suunnitelman mukaan ja vähintäänkin annetun kehuksen mukaan niin, että tuottavuusohjelmien kokonaishenkilötyövuosivähennykset toteutuvat annetun aikataulun mukaan.

2.2 KESKEISET KEHITTÄMISTAVOITTEET JA INVESTOINTIHANKKEET

Tutkimuslaitoksen hallinnassa on laaja ja arvokas tutkimus- ja seuranta-aineisto. Sen käyttöä tehostamme ja parannamme panostamalla tiedonhallinnan järjestelmiin ja palveluihin. Tavoitteen toteuttamiseksi toteutamme useita tietohallinnon kehittämisprojekteja (4 hanketta, liite).

Tutkimuslaitos osallistuu hallitusohjelman mukaisten velvoitteiden toteuttamiseen, osallistuu valtioneuvoston ja sektoritutkimuksen neuvottelukunnan määrittämiin poikkihallinnollisiin hankkeisiin ja verkostotuu mm. luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän kanssa.

Investointien määrät vähenevät mm. määrärahojen vähenemisen ja toimipaikkaverkoston kehittämisen seurauksena verrattuna aikaisempaan tasoon. Ne kohdistetaan tuloksellisuuden kannalta tärkeimpiin kohteisiin.

2.3 MERKITTÄVÄT TULOSALUE-, TEHTÄVÄALUE- SEKÄ PROSESSITASOISET TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

Kalantutkimus

Kalakantojen arviointi

Kalakantojen arviointi on tutkimuslaitoksen pysyvä tehtävä, johon sisältyvät kalavara-arvioiden laadinta ja tieteellinen neuvonanto kalavarojen hyödyntämiseen liittyvissä kysymyksissä. Silakan, kilohailin, turskan ja lohen kanta-arviot ja niihin perustuva tieteellinen neuvonanto tuotetaan ICESin koordinoimana kansainvälisenä yhteistyönä. Tuloksia hyödynnetään erityisesti merialueen saaliskiintiöiden määrittämisessä sekä suunnitelmallisen kalastuksen järjestämisessä niin sisävesissä kuin merialueillakin. Vuosittain laaditaan raportti silakan, kilohailin, lohen, turskan sekä merialueen kuha- ja Pohjanlahden siikakantojen tilasta sekä ennusteet seuraaville vuosille. Merialueen kalakantoihin kohdistuva näytteenotto toteutetaan EU:n tiedonkeruuohjelman mukaisesti. Sisävesialueella keskitytään tärkeimpien muikkukantojen sekä Inarijärven kalavarojen seurantaan.

EU:n vesipuitedirektiivin edellyttämät tehtävät

Tutkimuslaitos hoitaa sille vesienhoitolaissa ja -asetuksessa (EU:n vesipolitiikan puitedirektiivi) osoitetut järvien ja jokien tilan seurantaan ja ekologisen tilan luokitteluun liittyvät tehtävät. Näitä tehtäviä ovat kalayhteisöjen seuranta luonnontilaisissa vertailuvesissä sekä maa- ja metsätalouden hajakuormittamisissa vesissä sekä sisävesien kalayhteisötietoon perustuva ekologinen luokittelu.

Kalakantojen monimuotoisuuden turvaaminen

Kalakantojen monimuotoisuutta turvataan arvioimalla geneettisillä menetelmillä kalakantojen monimuotoisuutta luonnossa, emokalastoissa ja istutusmateriaalissa. Lisäksi tuotetaan ohjeita ja suunnitelmia kalakantojen säilyttämiseksi mahdollisimman monimuotoisina ja istutushoidon kohteena olevien kalakantojen vahvistamiseksi. Tutkimuslaitoksen hoitamien viljelykantojen istutushoitoa ja valtion vesiviljelytoiminnan monimuotoisuutta säilyttävää toimintaa ohjataan, sekä ylläpidetään viljelykantojen hoitoon liittyvä tietokantoja ja valmistellaan eri kalalajien hoitosuunnitelmia. Eri hoitotoimenpiteiden käytettävyyttä arvioidaan aiempien kokemusten ja uusimman tutkimustiedon perustella. Toiminnassa painottuu kalojen monimuotoisuuden ylläpidon toimintamallien, maitipankkitoiminnan ja biodiversiteettiohjauksen kehittäminen.

Tutkimus

Kalantutkimus vastaa kala- ja rapukantojen seurannoista ja kantojen tilaan vaikuttavien tekijöiden ja hoitomenetelmien tutkimuksesta ja kehittämisestä sekä kala- ja rapuvarojen hyödyntämiseen liittyvästä tieteellisestä neuvonannosta.

Kalavesien tilaa koskevissa tutkimuksissa tuotetaan tietoa muuttuvan ympäristön ja vesistökun-
nostusten vaikutuksista kaloihin, kalavesien tilaan ja kalatalouteen. Keskeisiä tehtäviä ovat tut-
kimukset ilmastonmuutoksen vaikutuksista kalojen elinympäristöön, kalastoon ja kalatalouteen
sekä happamista alunamaista kalastolle aiheutuvien haittojen vähentämiseen tähtäävät tutkimuk-
set.

Itämeritutkimuksissa tuotetaan tietoa, jonka avulla vaikutetaan myönteisesti Itämeren ja sen ka-
lakantojen tilaan ja samalla edistetään ammatti- ja vapaa-ajankalastuksen edellytyksiä siten, että
kalakantojen tuotantoa pystytään hyödyntämään mahdollisimman monipuolisesti ja kalakantojen
tuottoa vaarantamatta. Suunnitelmakauden keskeisiä tehtäviä ovat rannikon vajaasti hyödynnetty-
jen kalalajien tehokalastuksen edellytyksiin liittyvät tutkimukset, rannikon kalojen lisääntymis-
alueiden kartoitukset, Itämeren kalojen vierasaineisiin liittyvät tutkimukset sekä merimetsojen ja
hylkeiden kalastolle, kalastukselle ja kalankasvatukselle aiheuttamien haittojen selvittäminen.

Kalakantojen ja rapukantojen tuottavuutta lisätään ohjatuin istutuksin. Istutustutkimusohjelmassa
luonnonvarojen tasapainoista ja tehokasta hyödyntämistä edistetään kehittämällä ratkaisumalleja,
jotka edesauttavat istutusten, kalastuksen ja kalojen monimuotoisuuden säilyttämisen yhteenso-
vittamista ja parantavat istutusten taloudellista kannattavuutta. Erityisesti selvitetään Itämeren
lohi- ja meritaimenistutusten tulosten heikkenemiseen vaikuttaneita tekijöitä ja etsitään keinoja,
joilla istutustoiminnan tuloksellisuutta voidaan lisätä. Toiminnan avulla parannetaan ammatti- ja
vapaa-ajankalastuksen edellytyksiä.

Rakennettujen jokien kalatalouteen keskittyvissä tutkimuksissa tuotetaan sovelluskelpoista tietoa
kalakantojen elvyttämiseen ja hoitoon sekä yhdistetään eri tieteenalojen tuottamia tutkimustulok-
sia päätöksenteon tueksi. Tavoitteena on tuottaa tutkimustietoa vaelluskalakantojen kestävästä
käytön edistämiseksi ennakoiden Suomen rakennettujen jokien kalatalouden ja kalastusmatkailun
kehittymistä. Keskeisenä tehtävänä on selvittää vaelluskalakantojen palauttamisen biologiset,
ekotekniset ja sosioekonomiset perusteet. Tutkimukset kohdistuvat erityisesti jokien vaellusestei-
siin ja kalateihin, niiden säännöstelykäytäntöihin ja kunnostuksiin sekä valuma-alueiden maan-
käyttöön.

Raputalousohjelmassa tuotetaan tietoa Suomen raputaloudessa täplärapusaaliin nopeasta kasvus-
ta johtuvasta voimakkaasta muutoksesta ja sen seurannaisvaikutuksista. Samalla kehitetään kei-
noja säilyttää alkuperäinen jokirapu hyödynnettävänä lajina. Ohjelmaan sisältyy joki- ja täplära-
vun biologiaa, ekologiaa ja raputuotannon kehitystä koskevia hankkeita sekä näihin liittyvää ta-
loudellista, tuotannollista ja sosioekonomista tutkimusta. Ennakoidaan jokiravun ja täpläravun
levinneisyysalueiden muutoksia ja arvioidaan saaliskehitystä. Samalla selvitetään täpläravun
merkitystä ekosysteemissä. Jo lähitulevaisuudessa tarvitaan tuotteistamiseen liittyvää tutkimus-
ja kehitystyötä yhteistyössä elinkeinon kanssa, jolla varaudutaan siihen todennäköiseen tilantee-
seen, että täplärapusaalis ylittää kotimaisen kysynnän.

Elinkeino- ja yhteiskuntatutkimus

Tilastotoimi

Tilastotoimi tuottaa kala- ja riistatalouden viralliset tilastot ja ylläpitää tilastoinnin kannalta tar-
peellisia tietovarantoja. Tilastointi vastaa EU-säädösten mukaisista kalastustilastoinnin velvoit-
teista EU:n tilastovirastolle EuroStatille sekä muista kansainvälisiin sopimuksiin perustuvista ti-
lastovelvoitteista (mm. FAO ja ICES). Tilastotoimi vastaa myös EU:n tiedonkeruuasetusten mu-
kaisesta kalataloutta koskevasta talodellis-yhteiskunnallisesta tietotuotannosta ja tietojen rapor-

toinnista, sekä säädösten kehittämiseen liittyvästä asiantuntijatyöstä. Tilastointiaiheet kattavat ammattikalastuksen merellä ja sisävesillä, vesiviljelyn, kalan tuottajahinnat, jalostuksen, ulkomaankaupan ja kulutuksen sekä vapaa-ajankalastuksen ja metsästyksen.

Suunnitelmakaudella tilastotoimen kehityshankkeita ovat tilastotuotannon tietohallinnon kehittämistä, tilastojen sähköinen tietokantajulkaiseminen sekä kalatalousalan yritysten tilinpäätöslaston kehittäminen.

Vuonna 2008 alkanut valtion tilastotoimen selvitystyö on jatkunut vuonna 2009 jatkoselvityksillä, joista yksi kohdistuu ympäristö- luonnonvara- ja energiatilastoinnin kokonaisuuteen. Alkuperäisessä selvityksessä ei ollut toimenpide-ehdotuksia RKTL:n tilastoinnin osalta. RKTL on lisäksi varautunut kehittämään tilastointia Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän suunnitelmien mukaisesti.

Tutkimus

Elinkeino- ja yhteiskuntatutkimus tutkii eläinluonnonvarojen hallinnointia ja hyödyntämistä sekä elintarvikkeiden tuotanto- ja arvoketjussa että kalaan, riistaan ja poroon liittyvässä harrastustoiminnassa ja elämystuotannossa. Tutkimuksen kaksi painoaluetta ovat elintarviketalouteen liittyvä tutkimus sekä eläinluonnonvarojen hoidon ja käytön yhteiskunnallinen tutkimus.

Elintarviketalouden tutkimusohjelmassa tuotetaan toimialan kilpailukyvyn parantamiseksi tietoa kala-, riista- ja poroelintarvikkeista sekä niiden tuotannosta, kaupasta ja markkinoista. Elintarviketaloutta tutkitaan koko arvoketjussa alkutuotannosta kuluttajalle asti. Tavoitteena on ennakoida elinkeinojen ja toimintaympäristön kehitystä sekä tutkimuksen keinoin edistää laadukasta, terveellistä, monipuolista ja kestävää tuotantoa. Tavoitteena on sekä omaa tutkimustoimintaa koordinoimalla että yhdessä muiden elintarviketutkimuksen verkostojen kanssa edistää ja tehostaa kala- ja riistaelintarvikkeiden tutkimusta.

Suunnittelukaudella tutkitaan mm. kalankasvatuksen ympäristökuormituksen vähentämistä sijainninhajausta ja kiertovesilaitostekniikkaa kehittämällä. Samalla pyritään löytämään vaihtoehtoisia kalalajeja, joiden kaupallinen kasvatusta olisi Suomessa taloudellisesti ja teknisesti kannattavaa. Lisäksi tutkitaan vähäarvoiselle kalalle soveltuvia uusia käyttömuotoja mm. käyttöä rehujen ja bioenergian raaka-aineena.

Kala-, riista- ja poroluonnonvarojen käytön, hoidon ja suojelun sosioekonominen tutkimusohjelma tuottaa tietoa luonnonvarapolitiikan ja yhteiskunnallisen muutoksen suhteesta. Ohjelmassa tutkitaan eläinluonnonvarojen kestävä hyödyntämisen edellytyksiä, yrittäjyyden mahdollisuuksia sekä luonnonvarojen hallinnan toimivuutta eri ryhmien kannalta ja vaihtoehtoisia institutionaalisia järjestelyjä. Tavoitteena on tuottaa tietoa, joka avulla voidaan suunnitella eläinluonnonvarojen käyttöä entistä paremmin.

Suunnittelukaudella tutkitaan hirvieläinten, suurpetojen ja ihmisten vuorovaikutusta ja hirvi- ja suurpetokantojen hallinnan käytäntöjä sekä suomalaisen riistanhoidon, metsästäjän ja metsästyksen kokonaiskuva. Tutkimuksen kohteena on myös suomalaisten vapaa-ajankalastuksen, kalastajien ja kalastusharrastuksen ominaispiirteet sekä kalastukseen liittyvät hallinnan kysymykset esimerkiksi kalastuksen järjestelyssä ja kalastuselinkeinoja haittaavien muiden eläinten aiheuttamien ongelmien ratkaisussa.

Riistantutkimus

Riistakantojen arviointi

Riistakantojen seuranta on keskeinen osa tutkimuslaitoksen tietotuotantoa ja asiantuntijuutta. Tavoitteena on antaa ajankohtaista tietoa riistakantojen koosta, kantojen koon muutoksesta ja jälkeistä tuotosta. Tärkeimpiä hyödyntäjiä ovat riistahallinnon toimijat etenkin metsästyksen säätelyyn liittyvien ohjeiden ja määräysten laatimisessa. Tietoa tuotetaan myös kansainvälisten sopimusten ja muiden raportointivelvoitteiden täyttämistä varten. Kannanarvioinnissa käytetään lajin ekologiaan ja elintapoihin soveltuvaa arviointimenetelmää. Menetelmien kehittäminen etenkin tilastotieteen ja tietotekniikan mahdollisuuksia hyödyntäen on keskeinen osa kannanarviointiprosessia. Suurpetoseuranta on erityinen kehittämiskohde. Keskeinen osa seurantoja on yhteistyö metsästäjien kanssa, jota tehostetaan mm. tiedon keräämisen ja raportoinnin osittaisella siirrolla verkkopalveluun.

Tutkimus

Metsästyksen ja riistakantojen hoidon vaikutus ovat useilla lajeilla tärkeimpiä riistakantojen vaihteluihin vaikuttavia tekijöitä. Riistakannan suuruuteen liittyvän tiedon lisäksi metsästyksen kohdistuminen eri ikäisiin ja eri sukupuolta oleviin yksilöihin on keskeistä suunniteltaessa ja ennakoidessa lajin runsauden- ja levinneisyysalueiden muutoksia. Riistakantojen muutosten ja metsästyksen välisen vuorovaikutuksen lisäksi metsästäjä ja metsästys harrastuksena ja osana yhteiskuntaa ovat aiempaa suuremman mielenkiinnon kohteena. Osallistuminen eri riistolajeille laadittujen kannanhoitosuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen tutkimuksellisten osioiden kautta on tärkeä tutkimusta suuntaava tekijä.

Elinympäristöt ja elinympäristöjen muutos ovat keskeisiä lajin elinmahdollisuuksiin ja lisääntymismenestykseen vaikuttavia tekijöitä. Elinympäristötutkimuksessa keskitytään riistalajien elinympäristön valintaan ja siihen vaikuttaviin tekijöihin metsän ja maatalousympäristön osalta. Hylkeiden osalta tärkeä tutkimuskohde on myös ravinnonkäyttö. Riistan elinympäristöjen käytöllä ja valinnalla on myös suora yhteys sen aiheuttamiin vahinkoihin ja niiden mahdollisiin estoimiin. Tutkimuksissa tarkastellaan riistan ja sen elinympäristöjen välistä vuorovaikutusta yksilötasosta maisematasoon. Keskeinen osa tutkimusta on ihmistoiminnan ja ilmastomuutoksen vaikutuksen huomioiminen elinympäristöjen muutoksessa.

Porontutkimus

Porolaitumien seuranta

Porolaitumien tilan seuranta on keskeinen osa porotutkimusta. Etenkin talvilaitumien kunto vaikuttaa suoraan porojen kuntoon, lisäruokinnan tarpeeseen ja edelleen elinkeinon kannattavuuteen. Seurannan eräs tärkeimpiä tavoitteita on tuottaa tietoa hallinnon tarpeisiin porolukujen määrittämistä varten. Seurantamenetelmiä kehitetään hyödyntäen uusia kaukokartoitus- ja satelliittiseurantamenetelmiä yhteistyössä muiden tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Tutkimus

Poron hyvinvointiin ja tuottavuuteen vaikuttavat laitumien lisäksi monet muut tekijät. Suurpetojen vaikutusta poron kuolleisuuteen selvitetään radiolähetinseurantojen avulla poronhoitoalueella. Suurpetojen aiheuttaman kuolleisuuden tunteminen on tärkeää mm. suurpetojen aiheuttamista vahingoista maksettavista korvauksista päätettäessä ja tutkimukselle kuolleisuuden vaikutuksesta porotalouden kannattavuudelle.

Poronhoidon ekologisessa tutkimuksessa selvitetään erilaisten poronhoitotapojen ja mallien kestävyttä ja tuottavuutta muuttuvassa toimintaympäristössä (mm. maankäyttö). Myös poron terveyteen liittyvät tekijät vaikuttavat poronhoidon kannattavuuteen. Poron hyvinvointi koostuu moniulotteisesta kokonaisuudesta, jossa poron elinympäristön valinta, elinympäristön laatu etenkin ravinnon osalta ja poronhoidon menetelmät vaikuttavat sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa toisiinsa

Vesiviljely

Kalakantojen säilytys ja vahvistaminen

Vesiviljelyn keskeisempänä tehtävänä säilyy kalastojen monimuotoisuuden turvaaminen säilytysviljelyn ja maitipankkitoiminnan sekä mädin ja istukkaiden tuotannon avulla.

Kalakantojen hoitoa ja säilytystä palveleviin istutuksiin poikasia tuottaville yrityksille tuotetaan alkuperältään tunnettujen kalakantojen mätiä ja poikasia ja tuotetaan myös itse istukkaita mm. valtion omiin istutusvelvoitteisiin. Asiakasvaikuttavuudessa tärkeitä kriteerejä ovat tarjonnan riittävyys sekä tuotteiden laatu ja hyvä perinnöllinen tausta.

Toimintamallien kehittämisen erityiskohteena on yksilötunnistukseen ja dna-tekniikkaan perustuvien sovellusten kehittäminen viljelyssä säilytettävien arvokalakantojen perinnöllisen monimuotoisuuden ylläpitoon.

Elinkeinon kehittämistä tukeva toiminta

Elintarvikemarkkinoita palvelevan vesiviljelyn kehitysedellytysten parantamiseksi kehitetään valintajalostuksen avulla tuottavampia ja muuttuviin markkinatarpeisiin paremmin soveltuvia kalakantoja. Jalostustyön painopistettä siirretään kirjolohesta siikaan, jonka ruokakalatuotannon nopea kehittyminen on tärkeää elinkeinon tulevaisuudelle. Myös muiden vaalealihaisten lajien tuotannon kehittämiseen panostetaan. Jalostuksen lisäksi selvitetään myös muiden tuotantoa tehostavien ja tuotearvoa parantavien menetelmien, kuten triploidian sovellettavuutta alan mahdollisuuksien laajentamisessa.

Uudet eläinterveys- ja tuontisäädökset edellyttävät viljelylaitoksilta terveyslupia, rekistereitä ja toimintajärjestelmiä. Vesiviljely on aktiivisesti mukana kehittämässä alalle näitä uusia toimintamalleja, ja mm. luomassa bioturvallisia edellytyksiä uusien viljelylajien maahantuonnille.

Vesiviljely osallistuu aktiivisesti valtioneuvoston periaatepäätöksenä hyväksytyn kansallisen vesiviljelyohjelman toimeenpanoon ja sen edellyttämiin kehityshankkeisiin.

Tuotantoprosessien ja toimialan tuntemusta hyödynnetään myös muissa toimialan kotimaista ja kansainvälistä kehittymistä tukevissa asiantuntijapalveluissa ja –hankkeissa. Kansainvälisten hankkeiden painopiste on Suomen kehitysyhteistyön kohdemaissa.

Tuloksellisuutta parantavat toimet

Toiminnan tuloksellisuutta kehitetään edelleen mm. vähentämällä tuotantolaitosten määrää. Muutosten suunnittelussa otetaan huomioon mm. alueellisten kalatalousviranomaisten laatimat selvitykset kalanpoikasten istutustarpeista. Tiedonhallintaa ja toiminnanohjausta tehostetaan tutkimuslaitoksen uusilla ja kehitettävillä tietojärjestelmillä.

Viestintä, tietohallinto ja palvelut

Viestintä

Suunnittelukaudella käynnistyy Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän toiminta, joka näkyy muun muassa tutkimuslaitosten viestintäyhteistyön tiivistymisenä. Tutkimuslaitoksen viestintä on mukana kehittämässä ja suunnittelemassa konsortion viestintää sekä tehostamassa yhteenliittymän nykyisiä viestintä- ja julkaisuautoiminnan toimintamalleja. Yhteenliittymälle laaditaan muun muassa oma viestintä- ja verkkoviestintästrategia sekä ulkoiset ja sisäiset nettisivut.

RKTL:n omaa verkkoviestintää kehitetään sekä itsenäisesti että yhteistyössä yhteenliittymän kanssa. Suunnittelujaksolla kehitetään käyttöön otetusta intra-palvelusta monipuolinen tiedonvälityksen ja yhteisten toimintamallien kehittämisfoorumi. Ulkoiset verkkosivut uudistetaan asialähtöiseksi ja monipuoliseksi sähköisen asioinnin alustaksi palvelemaan tutkimuksen, seurantojen ja tilastojen sähköisen julkaisemisen ja asioinnin tarpeita osana yhteenliittymän verkkoratkaisua.

Kohdennetun sähköisen viestinnän tehostamiseksi viestinnässä otetaan käyttöön asiakkuudenhallintajärjestelmä, joka laajennetaan koko tutkimuslaitoksen käyttöön.

Henkilöstön viestintävalmiuksien kehittämistä jatketaan samoin kuin muiden viestintäkanavien (esim. suurpeto.fi, Apaja, Verkkoapaja, Evä- ja Sarvi- uutiskirjeet) prosessien ja sisällön kehittämistä.

Tietohallinto

Tutkimuslaitoksen tietohallintostrategia päivitetään suunnittelukauden aikana. Valtion tietohallinnon kehittämisen periaatteet sekä hallinnonalan valmisteilla oleva tietohallintostrategia otetaan huomioon tehtävissä ratkaisuihin ja suunnitelmissa. Tutkimuslaitos varautuu hankkimaan IT-palvelukeskuksen palveluita ja tuotteita tarpeen ja tarjonnan mukaisesti sekä lisäämään hallinnonalan tietohallinnollista yhteistyötä.

Tietohallinnossa jatketaan panostamista niihin tietohallinnollisiin toimintoihin, joita ei pystytä ulkoistamaan kustannustehokkaasti. Suunnittelukaudella voimavaroja keskitetään erityisesti toimintaprosessien tukemiseen ja kehittämiseen tietohallinnollisin keinoin. Toimintaa kohdennetaan erityisesti sähköisten asiointipalveluiden kehittämiseen SADe-hankkeen loppuraportin mukaisesti. Suunnittelukaudella jatketaan riista- ja kalahallinnon osajärjestelmien korvaamista uusilla yhtenäisillä portal-järjestelmäkokonaisuuksilla (mm. Riista-Portal). Portal-hankkeiden tavoitteena on luoda yhtenäinen verkkopohjainen modulaarinen sähköinen asiointipalvelu, johon tietojen ilmoittaminen ja raportointi tehdään yhtenäisiä sähköisiä palveluja hyödyntäen. Portal-ratkaisut mahdollistavat tutkimushallinnollisen tiedon saatavuuden ja käytettävyyden tehostamisen haku- palveluiden, meta-tiedon, paikkatiedon ja karttakäyttöliittymän avulla mm. Inspire-direktiivin asetusehdotuksen mukaisesti.

Suunnittelukaudella kehitetään ja päivitetään tietomallit, arkkitehtuuri sekä käyttöpalvelut tukemaan uusia portal-ratkaisuja. Tavoite on luoda yhtenäinen alusta, joka sisältää myös käyttäjähallinnan, karttapalvelut, mobiiliratkaisut ja yhtenäiset standardien mukaiset rajapinnat. Tällä toimintamallilla samoja tietojärjestelmäkomponentteja ja niihin liittyvää osaamista sekä laite- ja lisenssihankintoja hyödynnetään kustannustehokkaasti useissa eri sovellusratkaisuihin sekä yhteistyön tekemisessä.

Suunnittelukaudella jatketaan hajanaisen tietoverkon yhtenäistämistä ja kehittämistä hyödyntäen valtiohallinnon ohjeistusta ja hallinnonalan puitesopimusjärjestelyitä. Tavoite on turvata verkossa tapahtuvien tietoteknisten ja tietohallinnollisten toimintamallien toteuttaminen hyödyntämällä hallinnonalan ja valtion It-palveluyksikön yhteisiä tietoteknisiä palveluita synergiaetujen saavuttamiseksi sekä yhteistyön laajentamiseksi. Tavoitteena on kehittää tietotekninen infrastruktuuri sille tasolle, että verkkoteknologiaan perustuvia sähköisiä asiointipalveluita sekä mm. videoneuvotteluja ja ryhmätyövälineitä voidaan kehittää ja hyödyntää joustavasti ja kustannustehokkaasti hajautetussa toimintaympäristössä.

Palvelut

Palvelutehtäviin kuuluvat tutkimuslaitoksen toimitilat, virastopalvelut, talous- ja henkilöstöpalvelut, oikeudelliset palvelut, hankintatoimen tuki sekä kirjastopalvelut. Tavoitteena on palvelukyvyyn sekä tehtävien hoidon taloudellisuuden ja tuottavuuden parantaminen valtiohallinnon kehityslinjauksia noudattaen. Tavoitteen saavuttamiseksi tehtävät on mm. keskitetty ja hankittu ostopalveluna.

Ministeriön tulosohjauksen ja tutkimuslaitoksen tulosjohtamisen, suunnittelun ja raportoinnin tarvitsemää informaatiota parannetaan mm. kustannuslaskentaa kehittämällä. Tutkimuslaitoksen sisäistä toimintaa kehitetään sisäisen asiakkuuden suuntaan ja laajentamalla sisäisen laskutuksen käyttöä.

Siirtymistä sähköiseen hallintoon jatketaan valtionhallinnon suunnitelmien mukaan. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja hankitaan palvelukeskukselta. Muiden tukipalvelujen siirtäminen palvelukeskuksiin toteutetaan hallinnonalan suunnitelmien mukaan.

Hankintatoimen tehokkuutta ja tuloksellisuutta parannetaan jatkamalla Hanselin kilpailuttamien puitesopimusten hyödyntämistä ja lisäämällä hankintatoimen yhteistyötä muiden yhteenliittymän tutkimuslaitoksien kanssa. Sähköinen hankintajärjestelmä otetaan käyttöön.

Senaattikiinteistöt pysyy tutkimuslaitoksen suurimpana vuokranantajana, jonka kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään kumppanuuden suuntaan. Uudet vuokrasopimukset hankitaan kustannusvertailujen pohjalta.

3. TALOUDELLISET VOIMAVARAT

Tutkimuslaitoksen kustannuskehitykseen ja rahoitusmahdollisuuksiin vaikuttaa ensisijaisesti tuottavuusohjelman toteuttaminen. Kokonaismenojen arvioidaan alenevan suunnittelukauden loppuun mennessä noin 3 milj. euroa. Budjettirahoitus vähenee suunnittelujaksolla n. 1,7 milj. euroa, jonka lisäksi on sopeutettava vuoden 2008 tilinpäätöksen tappio 1,1 milj. euroa, joka katettiin siirtomäärärahoja purkamalla.

Vuosi 2008 oli ensimmäinen vuosi 2000-luvulla, jolloin laitos joutui purkamaan siirtomäärärahavarauksiaan kattaakseen kulunsa, koska menot kasvoivat vuoteen 2007 verrattuna n. 800 t€, jonka lisäksi budjettirahoitus aleni n. 340 t€.

Menojen ja tulojen epätasapainoon vaikutti ensisijaisesti kallis palkkaratkaisu (280 t€), toimitilavuokrien jatkuva kohoaminen (40 t), vaikka toimipisteitä on lakkautettu. Palvelujen ostot ovat

kasvaneet 180 t€, josta palvelukeskusmaksut olivat noin 100 t€. Vuosittaiset palvelukeskusmaksut kohoavat vuonna 2010 jo yli 400 000 euroon ja se on alkuvaiheessa käytännössä säästettävä substanssimenoista. Myös aineet ja tarvikkeet sekä muut kulut kasvoivat n 150 t€.

Lisäksi tutkimuslaitoksen ja Senaattikiinteistöjen puitesopimuksen johdosta tutkimuslaitoksen vastuu viljelylaitteiden ja -rakennelmien investoinneista ja peruskorjauksista on kasvanut. arvion mukaan perusparannukseen kohdentuu budjettirahoituksesta noin 0,2 milj. euroa vuodessa. Investoinnit kasvoivat vuonna 2008 verrattuna vuoteen 2007 +130 t€.

Kokonaismenoihin vaikuttaa vuositasolla paljon myös ulkopuolisen rahoituksen määrä. Tässä TTS-suunnitelmassa on lähdetty siitä olettamasta, että ns. ulkopuolinen rahoitus (valtion sisäinen ja ulkopuolinen) sekä myyntitulot pysyvät suunnilleen vuoden 2008 tasolla. Kilpailu tutkimusrahoituksesta lisääntyy sektoritutkimuksen uudistuksen myötä. Uusille rahoitusmalleille on ominaista asiakaslähtöisyyden ja markkinaohjautuvuuden kasvu, rahoituksesta käytävän kilpailun koveneminen ja useimmiten myös se, että toimeksiannot eivät ole puhtaan sektorilähtöisiä, vaan toimeksiannoissa näkyvät asiakkaiden entistä monipuolisemmat tarpeet.

Uudessa rahoitusympäristössä hankkeiden koko, verkostojen merkitys ja erityisesti tutkimuksen valmistelun ja markkinoinnin osuus kasvavat. Tästä aiheutuu olennaisia muutostarpeita tutkimuslaitoksen yhteistyötoiminnan organisoinnissa. Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymä edistää tarvittavaa yhteistyötä. Kilpailutilanteessa huomattava osa tutkimusresursseista käytetään tarjousten valmisteluun ja markkinaohjautuvassa projektiympäristössä henkilöstö- ja muut resurssitarpeet vaihtelevat suuresti vuodesta toiseen.

Käytännössä edellä mainitut budjettileikkaukset ja palvelurakenteen muutokset heikentävät tutkimuslaitoksen mahdollisuuksia hoitaa sille asetettuja tehtäviä. Tutkimuslaitos tulee viimeistään vuoden 2010 tulostavoiteneuvotteluissa syksyllä 2009 pyytämään ohjaavan ministeriön kantaa siitä, mitä toimintoja tullaan supistamaan rahoituksen saamiseksi tasapainoon.

Kalakantojen hoitamiseksi käytetään arvokalojen sopimuskasvatukseen ja istutuksiin noin 1,1 milj. euroa vuosittain. Myös tämän toiminnan laajuutta on tarkasteltava kriittisesti tulosneuvotteluissa.

Muilta momenteilta tuleva rahoitus koostuu Inarin säännöstelystä aiheutuvien hoitotoimenpiteisiin varatusta rahoituksesta, valtionhallinnon yhteistyörahoituksesta, sekä työllisyysrahoituksesta. Vuosien 2011-2014 TTS lähtee siitä olettamasta, että em. erillismomenteilta (ml. 30.01.01 Teno, joka on tällä hetkellä laskutettava) tuleva rahoitus ja htv-kiintiö lasketaan edelleen RKTL:n resurssointiin mukaan koko suunnittelukauden. Tutkimuslaitoksen tekemien omien painotusten ohella ministeriön myöntämä erillisrahoitus (yhteistyörahoitus) on mahdollistanut suurpetotutkimuksen moninkertaistamisen uusinta tekniikkaa hyödyntäväksi tutkimusalaksi. Valtion tutkimusrahoituksen suunniteltu kilpailuttaminen vähentää tulevaisuudessa ministeriöltä ja muilta valtion virastoilta tulevaa suoraa tutkimusrahoista. Yhteistyörahoituksessa vuotuiset vaihtelut ovat olleet suuria, mutta niiden odotetaan pysyvän kilpailutettunakin edelleen aiempien vuosien keskimääräisellä tasolla. Sekä kansainvälisen että kotimaisen yhteistyön merkitys muiden tutkimuslaitosten ja yliopiston kanssa rahoituksen hankinnassa korostuu entisestään. Työministeriön rahoituksen oletetaan pysyvän nykyisellä alhaisella tasolla.

Kotimaan vesiviljelyn supistuvilla markkinoilla markkinaosuus pyritään säilyttämään ja hakemaan uusia myyntituotteita myös yhteistyössä tutkimuksen kanssa. Myyntirahoituksessa tapahtu-

nutta viime vuosien alenemaa pyritään kompensoimaan lisäämällä sekä asiantuntijapalveluiden että tuotteiden vientiä. Maksullisesta toiminnasta saatavien tulojen ennakoidaan pysyvän suunnitteen nykyisellä tasolla.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen määräksi arvioidaan suunnitelmakaudella keskimäärin 3,8 milj. euroa/vuosi. Tämän erän tuottojen arviointia vaikeuttaa sektoritutkimuksen uudistusten ja valtion talouden yleisen kiristymisen vaikutusten arviointi yhteisrahoitteiseen toimintaan. Lisäksi vuodesta 2007 alkaen nämä tulot on nettoutettu RKTL:n omaan kehykseen, joten niiden perusteeton yliarviointi vaikuttaa negatiivisesti koko laitoksen rahoitusasemaan. Yhteisrahoitteisen toiminnan tulojen kehitys on arvioitu vuoden 2008 tilinpäätöksen ja vuoden 2009 toteutuman perusteella.

Vesiviljelyn kannattavuuskehitys riippuu olennaisesti kirjolohen ja siian jalostusmateriaalin tuotannon myynnistä, uusien tuotteiden kehittämisestä ja vientitulojen kehityksestä, joilla kannattavuutta pyritään nostamaan. Koska tutkimuslaitoksella ei ole mahdollisuutta alentaa hintoja, alan ylikapasiteetista johtuva hintakilpailu vähentää laitospoikasten myyntiä.

Taulukko 9. Toiminnan rahoitus rahoituslähteittäin

Toiminnan rahoitus rahoituslähteittäin m€	2008 TP	2009 arvio	2010 arvio/tav	2011 arvio/tav	2012 arvio/tav	2013 arvio/tav	2014 arvio/tav
Toimintamenomomentti (30.40.21.)	16,83	17,245	16,2	15,7	15,7	15,6	15,6
Tulomomentti (12.30...)							
Muilta momenteilta tuleva rahoitus (momenteittain)							
- 30.50.22	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
- muu erittelemätön talousarvion sis. rahoitus	2,713	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
- työllisyysrahoitus (34.06.51.)	0,305	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Muu rahoitus (yksityinen sektori)							
- maksullinen toiminta ja muut tulot	2,233	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
- EU rahoitus	0,421	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- yhteistyörahoitus (TA -ulkopuolinen)	0,354	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Käytettävissä oleva rahoitus	23,56	23,7	22,7	22,2	22,2	22,1	22,1

Liitteet Tietojärjestelmähankkeet (4 + 1 liitettä)
Kehyslomake